

641063- ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Γαλλικής γλώσσας και φιλολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	641063	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εφαρμοσμένη γλωσσολογία και διδασκαλία των γλωσσών		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	7
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Γενικού υποβάθρου (ΥΜ)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:			
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Γαλλική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/FRL377/		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Σκοπός Έχοντας ως σημείο εκκίνησης την ιστορική ανασκόπηση των μεθοδολογιών διδασκαλίας από τον 19ο αι., το μάθημα διερευνά τον ρόλο της Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας στη διδασκαλία της ξένης γλώσσας. Αναλύονται οι στόχοι, οι βασικές αρχές, το διδακτικό υλικό, οι ασκήσεις, καθώς και οι τρόποι διδασκαλίας που υιοθετούσε κάθε μέθοδος, σε συνάρτηση με το ιστορικό πλαίσιο και την εξέλιξη των επιστημών αναφοράς, κυρίως της Γλωσσολογίας, της Παιδαγωγικής και της Ψυχολογίας. Διερευνάται επιπλέον το αποτύπωμα των γλωσσικών θεωριών και των θεωριών μάθησης στα υπό μελέτη συστήματα διδασκαλίας, καθώς και ο τρόπος που καθόρισαν τους βασικούς άξονες της διαδικασίας διδασκαλίας/εκμάθησης της ξένης γλώσσας. Στόχοι Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι σε θέση: • να γνωρίζουν την εξέλιξη της διδασκαλίας των γλωσσών • να γνωρίζουν τις εκάστοτε μεθοδολογικές προσεγγίσεις της διδασκαλίας των γλωσσών • να αντιπαραβάλλουν και να συγκρίνουν τις γλωσσολογικές θεωρίες καθώς και τις θεωρίες μάθησης για τον εντοπισμό συγκλίσεων και αποκλίσεων στις θέσεις τους • να εντοπίζουν τα χαρακτηριστικά των γλωσσολογικών θεωριών και των θεωριών μάθησης στο εκπαιδευτικό υλικό που έχει σχεδιαστεί/δημιουργηθεί για τη διδασκαλία των γλωσσών
Γενικές Ικανότητες
• Αναζήτηση δεδομένων και πληροφοριών σε εκπαιδευτικό corpus • Ανάλυση γλωσσολογικών και γλωσσικών δεδομένων • Σύγκριση δεδομένων

- Κριτική μελέτη/ανάλυση

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο πλαίσιο του μαθήματος αυτού, εξετάζονται οι τρόποι εφαρμογής θεωριών και μοντέλων στη διδασκαλία της ξένης γλώσσας σχετικά με:

- α) τις μεθοδολογικές προσεγγίσεις εκμάθησης της ξένης γλώσσας
- β) την εξέλιξη των μεθοδολογικών προσεγγίσεων από την παραδοσιακή διδασκαλία έως την οπτικοακουστική μέθοδο.

Συγκεκριμένα, μελετώνται:

- μέθοδοι, τεχνικές και στρατηγικές διδασκαλίας της γλώσσας σε σχέση με τα επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης (φωνολογικό, σημασιολογικό, μορφο-συντακτικό, πραγματολογικό, κειμενικό)·
- βασικές αρχές των γνωστικών επιστημών σχετικά με τις νοητικές λειτουργίες και τις γνωστικές αντιληπτικές δραστηριότητες (αντίληψη, μνήμη, προσοχή, γνωστικό προφίλ και μαθησιακό στυλ, στρατηγικές μάθησης) καθώς και τις διαδικασίες και τους παράγοντες κατάκτησης/εκμάθησης των γλωσσών (διαγλώσσα και διαγλωσσικές επιδράσεις, μεταφορά, παρεμβολές) που εξηγούν γλωσσικές συμπεριφορές και κατακτήσεις ιδιαίτερα στην περίπτωση του ελληνόφωνα μαθητή της Γαλλικής.

Κατανομή Ύλης Μαθήματος

- Εννοιολογικές διευκρινίσεις γλωσσολογικών και γλωσσο-διδασκικών όρων
- Βασικές επιστήμες αναφοράς της Διδακτικής των Γλωσσών
- Επίπεδα ανάλυσης της γλώσσας
- Δομή και λειτουργίες της γλώσσας
- Γλωσσική ποικιλότητα και γλωσσικές ποικιλίες

Βασικές γλωσσολογικές θεωρίες και αξιοποίησή τους στη Διδακτική των Γλωσσών

- Δομική Γλωσσολογία (Saussure)
- Αμερικανικός δομισμός/κατανομισμός (Bloomfield)

Επιστημονικές – Διεπιστημονικές μελέτες της γλώσσας και της κατάκτησής της

- Κατάκτηση vs Εκμάθηση της Γλώσσας, αρχικής/μητρικής και ξένης
- Θεωρητικά μοντέλα γλωσσικής κατάκτησης

Από την κατάκτηση της Γλώσσας¹ στην κατάκτηση/εκμάθηση ξένων γλωσσών

- Διαγλώσσα
- Διαγλωσσικές επιδράσεις

Ιστορική ανασκόπηση των μεθοδολογικών/διδασκικών προσεγγίσεων στη Διδασκαλία της γλώσσας αναφορικά με την αξιοποίηση των γλωσσολογικών θεωριών και των θεωριών μάθησης

Ιδιοσυγκρασιακά χαρακτηριστικά του μαθητή και Κατάκτηση/Εκμάθηση της Γλώσσας

- Γνωστικό προφίλ μάθησης
- Δηλωτικές και Διαδικαστικές γνώσεις: Απόκτηση γνώσεων και Ανάπτυξη δεξιοτήτων
- Στρατηγικές μάθησης

Γνωστικές δραστηριότητες και νοητικές διεργασίες κατά την κατάκτηση/εκμάθηση της γλώσσας:

- Το λεξιλόγιο
- Ανάπτυξη της λεξιλογικής ικανότητας

Γνωστικές δραστηριότητες και νοητικές διεργασίες κατά την κατάκτηση/εκμάθηση της γλώσσας:

- Μορφολογία και Σύνταξη
- Ανάπτυξη της γραμματικής ικανότητας

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο												
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	- Χρήση ηλεκτρονικών αρχείων για την παρουσίαση των περιεχομένων του μαθήματος στο αμφιθέατρο και ανάρτησή τους στην ηλεκτρονική πλατφόρμα η-τάξη του ιδρύματος. - Χρήση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας για επικοινωνία και ανταλλαγή αρχείων με τους φοιτητές - On line tests												
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Δραστηριότητα</th><th>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Διαλέξεις</td><td>39</td></tr> <tr> <td>Μη καθοδηγούμενη μελέτη</td><td>60</td></tr> <tr> <td>Εργασίες</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Προετοιμασία για τα on line tests</td><td>40</td></tr> <tr> <td>Σύνολο μαθήματος</td><td>179</td></tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	39	Μη καθοδηγούμενη μελέτη	60	Εργασίες	40	Προετοιμασία για τα on line tests	40	Σύνολο μαθήματος	179
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου												
Διαλέξεις	39												
Μη καθοδηγούμενη μελέτη	60												
Εργασίες	40												
Προετοιμασία για τα on line tests	40												
Σύνολο μαθήματος	179												
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	- Γλώσσα αξιολόγησης: Γαλλική - Είδος αξιολόγησης: Τελική εξαμηνιαία εξέταση σε θεωρητικό επίπεδο και πρακτικό επίπεδο (εφαρμογές της θεωρίας σε μαθησιακά αντικείμενα που χρησιμοποιούνται για τη διδασκαλία της ξένης γλώσσας). - Μέθοδοι αξιολόγησης και τύπος δοκιμασιών: α) Ερωτήματα κλειστού κυρίως τύπου (πολλαπλής επιλογής, αντιστοίχισης, με κενά...) καθώς και ερωτήματα σύντομης απάντησης σχετικά με δηλωτική γνώση της ύλης του μαθήματος β) Εργασίες ανάπτυξης												

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Achard-Bayle Guy, 2009, La linguistique cognitive et ses applications (?), *Les Cahiers de l'Acedle*, volume 6, numéro 2, *Didactique des langues et linguistique*, 39-68, disponible également sur <http://acedle.org/IMG/pdf/Achard-Bayle-G-La_linguistique_cognitive_et_ses_applications.pdf>.

Banks David, La Linguistique Systémique Fonctionnelle : Une approche sémantique et sociale, disponible sur <<http://www.univ-brest.fr/erla/membres/banksdocs/Journee%20Modele%20art.doc>>.

Beacco Jean-Claude, 2010, *La Didactique de la grammaire dans l'enseignement du français et des langues : Savoirs savants, savoirs experts et savoirs ordinaires*, Éditeur : Paris : Didier, Collections : Langues & Didactique.

Bottineau Didier, 2010, Les linguistiques cognitives en France : problématiques actuelles, Manuscrit auteur, publié dans *1er séminaire franco-russe en sciences cognitives*, Moscou: Fédération De (2010)", disponible sur <<http://halshs.archives-ouvertes.fr/docs/00/65/62/91/PDF/Bottineau-2010-LCF.pdf>>.

Bouquet Simon, 2001 (juillet), *Théories linguistiques et enseignement du français aux non francophones*, Le Français dans le monde, Recherches et Applications, Paris : CLE International.

Bouton Charles, 1979, *La Linguistique Appliquée*, Paris : PUF.

Brown Colin M. and Hagoort Peter, 2004, *Νευροεπιστήμη της Γλώσσας*, Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Calliabetso-Coraca Pinelopi, 1995, *La Didactique des Langues de l'ère a-scientifique à l'ère scientifique*, Athènes, éd. Eiffel

Chiss Jean-Louis, Filliolet Jacques. Interaction pédagogique et didactique des langues (de la classe de FLE à la classe de FLM). In: Langue française, n°70, 1986. Communication et enseignement. pp. 87-97; doi : 10.3406/lfr.1986.6373 http://www.persee.fr/doc/lfr_0023-8368_1986_num_70_1_6373

Cuq. Pierre et Gruca Isabelle, 2005, *Cours de didactique du français langue étrangère et seconde*, Grenoble, PUG.)

Delbecq Nicole (éd.), 2006, *Linguistique cognitive. Comprendre comment fonctionne le langage.*, Bruxelles : De Boeck Université-Duculot. Voir compte rendu disponible sur http://www.persee.fr/doc/igram_0222-9838_2007_num_114_1_4454_t13_0057_0000_1.

Dirven Rene, Verspoor Marjolijn (ed.), 2004, *Γνωστικές ανιχνεύσεις στη γλώσσα και στη γλωσσολογία*, Θεσσαλονίκη: University studio press.

Fortis Jean-Michel, L'Émergence de la Linguistique Cognitive, équipe Histoire des Théories Linguistiques (HTL), Université Paris 7, disponible sur <http://htl.linguist.univ-paris-diderot.fr/fortis/Emergence_LC_V2-1.pdf>

Foucher Anne-Laure, « Réflexions linguistiques et sémiologiques pour une écriture didactique du multimédia de langues », *Alsic* [En ligne], Vol. 1, n° 1 | 1998, document alsic_n01-rec1, disponible sur <<http://alsic.revues.org/1440> ; DOI : 10.4000/alsic.1440>.

Fuchs Catherine, 2004, *La linguistique cognitive*, Éd. Ophrys. Voir compte rendu disponible sur http://www.persee.fr/doc/igram_0222-9838_2008_num_117_1_3965_t11_0057_0000_1

Fuchs catherine, 2004, Pour introduire a la linguistique cognitive, introduction a l'ouvrage la linguistique cognitive (c. Fuchs, ed.), ophrys/msh, (version preliminaire), 1-18, disponible sur <https://halshs.archives-ouvertes.fr/halshs-00067934/document>

Germain Claude et Leblanc Raymond, 1985, Linguistique et enseignement des langues, in *La linguistique*, vol. 21, fasc. 1, la linguistique fonctionnelle, Paris : presses universitaires de france, 309-320, disponible sur < <http://www.jstor.org/stable/30248964>>

Germain Claude, Didactique générale, didactique des langues et linguistique appliquée, RCLA= CJAL, 23-33, disponible sur <<http://www.aclacaal.org/Revue/vol-3-nos1-2-art-germain.pdf>>

Gineste Marie-Dominique, Le Ny Jean-Francois, 2002, *Psychologie cognitive du langage : De la reconnaissance la compréhension*, Paris : Dunod.

Girard Denis, 1972, *Linguistique appliquée et didactique des langues*, Paris : Armand Colin Longman.

Griggs Peter et al., « La dimension cognitive dans l'apprentissage des langues étrangères », *Revue française de linguistique appliquée*, 2002/2 Vol. VII, p. 25-38. disponible sur <<http://www.cairn.info/revue-francaise-de-linguistique-appliquee-2002-2-page-25.htm>>

Griggs Peter, 2007, *Perspective sociocognitive sur l'apprentissage des langues étrangères* L'Harmattan, Langue Didactique Linguistique.

Kail Michèle, Fayol Michel [et al.], 2000, *L'acquisition du langage. Le langage en développement. Au-delà de trois ans.*, Paris : P.U.F.

Lahire Bernard, 2007, La sociologie, la didactique et leurs domaines scientifiques, *Éducation et didactique*, vol 1 - n°1, 73-81, disponible sur <<http://educationdidactique.revues.org/86>>.

Lanchec Jean-Yvon, 1976, *Psycholinguistique et Pédagogie des langues*, Paris : PUF, coll. SUP.

Le langage. Origine, nature, diversité, *Sciences humaines*, Hors - série n° 27, déc. 1999 - janv. 2000.

Maingueneau Dominique, 1999, *Syntaxe du français*, Paris : Hachette Supérieur.

Martin R. (2002), *Comprendre la linguistique*. Paris, Presses universitaires de France.

Martinet Jeanne, 1974, *De la Théorie linguistique à l'enseignement de la langue*, Paris : PUF.

Meunier Jean Pierre et Peraya Daniel, Vers une Sémiotique Cognitive, disponible sur <http://www.google.gr/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CCIQFjAA&url=http%3A%2F%2Fagora.unige.ch%2Ftecfa%2Fpublicat%2Fperaya-papers%2Fedito_dperjpm.rtf&ei=->

wmkUM_oAYrTtAavxoCoCw&usg=AFQjCNHYuKRnWVWV1JaIWNq1Tf1nn2rCnw>
 Ministère de l'Éducation du Canada, Profils: *COMPÉTENCE de COMMUNICATION*, disponible sur
https://curriculum.gov.bc.ca/sites/curriculum.gov.bc.ca/files/pdf/competence_de_communication.pdf
 Moeschler J. et Auchlin A. (2005), *Introduction à la linguistique contemporaine*. Paris, Armand Colin.
 (réédition 2009)
 Myers Marie J., 2004, *Modalités d'apprentissage d'une langue seconde*, éditeur : Bruxelles : De Boeck
 Duculot collections : Champs linguistiques. Recherches.
 Oddou Marc, *Théories de l'apprentissage et activités FLE*, disponible sur
<http://www.moddou.com/public/theorie-activites-fle-marc-oddou-belc.pdf>
 Paveau A.- M. et Sarfati G.-E. (2003), *Les grandes théories de la linguistique. De la grammaire comparée à la pragmatique*. Paris, Armand Colin.
 Petitot Jean et Doursat René, *Modèles Dynamiques et Linguistique Cognitive vers une Sémantique Morphologique Active*, disponible sur
http://www.crea.polytechnique.fr/JeanPetitot/ArticlesPDF/Petitot_Doursat.pdf.
 Pinker Steven, 1999, *L'instinct du langage*, Paris : Odile Jacob.
 Portine Henri, 2009, La linguistique substrat du discours didactique : quand l'histoire nous parle au présent, *Les Cahiers de l'Acedle*, volume 6, numéro 2, *Didactique des langues et linguistique*, 13-38, disponible sur http://acedle.org/IMG/pdf/Portine-H-La_linguistique_substrat_du_discours_didactique.pdf.
 Kalouri Ourania, Proscolli Argyro, *Théories du Développement socio-cognitif et psycholinguistique de l'enfant*, Unité 1 du module « L'enseignement du français à l'école primaire » de l'Université ouverte hellénique, Patras : ΕΑΠ, 318 p.
 Proscolli Argyro, 2011, Acquisition/Apprentissage des langues et Développement de la compétence grammaticale, in Αναστασιάδη Μ.-Χ., Δελβερούδη Ρ., Παπαδάκη Μ., Πατέλη Μ., *Διασταυρώσεις. Μελέτες στη διδακτική των ξένων γλωσσών και πολιτισμών, τη γλωσσολογία και τη μετάφραση αφιερωμένες στην Πηνελόπη Καλλιαμπέτσου-Κορακά.*, Athènes : Ινστιτούτο του Βιβλίου – Α. Καρδαμίτσα, pp. 105-124.
 Proscolli Argyro, 2013, Influence(s) translexicale(s) dans l'interlangue de l'apprenant hellénophone du français L3 en production écrite, *JAL (Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία - Journal of Applied Linguistics – Journal de Linguistique Appliquée)*, n° 28, Thessalonique : AGLA (Association grecque de Linguistique Appliquée), pp. 89-112.
 Rabatel Alain, Les enjeux des postures énonciatives et de leur utilisation en didactique, *Éducation et didactique* [En ligne], vol 1 - n°2 | septembre 2007, disponible sur
<http://educationdidactique.revues.org/162>.
 Robert Jean-Michel, 2009, *Manières d'apprendre : pour des stratégies d'apprentissage différenciées*, Éditeur : Paris : Hachette français langue étrangère, Collections.
 Samir Bajrić, 2009, *Linguistique, cognition et didactique : Principes et exercices de linguistique-didactique*, Paris : PUPS.
 Slama-Cazacu Tatiana, 1981, *Psycholinguistique Appliquée. Problèmes d'enseignement des langues*. Bruxelles : éd. Labor.
 Cormier M.A. Solange (Ps.), Les compétences de base en communication, Disponible sur
<http://www.oig.qc.ca/Documents/DAP/competences-bases-communication-1999-nov.pdf>
 Titone Renzo, 1971, *Psycholinguistique Appliquée*, Paris : Payot, coll. SUP.
 Verdelhan-Bourgade Michèle. Compétence de communication et communication de cette compétence. In: *Langue française*, n°70, 1986. Communication et enseignement. pp. 72-86; doi : 10.3406/lfr.1986.6372
http://www.persee.fr/doc/lfr_0023-8368_1986_num_70_1_6372

Verdelhan-Bourgade Michèle (sous la direction de) Communication et enseignement, *Langue française*, n°70, 1986. Disponible sur <www.persee.fr/issue/lfr_0023-8368_1986_num_70_1>

Κονδύλη Μαριάννα και Λύκου Χριστίνα, Γλωσσολογική Περιγραφή των Θεμάτων του ΚΠΓ: Η Οπτική του Κειμενικού Είδους και της Λεξικογραμματικής, disponible sur

<http://rcel.enl.uoa.gr/periodical/articles/article_periodical_01.pdf>.

Λύκου Χριστίνα, 2012, Η Συστημική Λειτουργική Γραμματική του Μ.Α.Κ HALLIDAY, Διαθέσιμο στο <<http://www.komvos.edu.gr/periodiko/periodiko2nd/articles/print/lykov/index.htm>> καθώς και στο <<https://drive.google.com/file/d/0B51rm-VMRI0RWdDbZlhkNmJvVGM/view>>

Μήτσης Σπ. Ναπολέων, 2004, *Στοιχειώδεις Αρχές και Μέθοδοι της Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας*.

Εισαγωγή στη Διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης (ή Ξένης) Γλώσσας, Αθήνα: εκδ. Gutenberg.

Μήτσης Σπ. Ναπολέων, 1999, Διδακτική του Γλωσσικού Μαθήματος. Από τη Γλωσσική Θεωρία στη Διδακτική Πράξη. Αθήνα: εκδ. Gutenberg.

Μπέλλα Σπυριδούλα, 2011, *Η Δεύτερη Γλώσσα. Κατάκτηση και διδασκαλία*, Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Etudes de Linguistique Appliquée (Editeur Klincksieck)

Le Français dans le Monde, Recherches et Applications (<http://www.fdlm.org/supplements/recherches-et-applications/>)

JAL (Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία - Journal of Applied Linguistics – Journal de Linguistique Appliquée),

Θεσσαλονίκη: Ελληνική Εταιρία Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας), ιστότοπος:

http://www.enl.auth.gr/gala/jal_scope.html